
GEORGE HARINCK

Ten geleide

In dit nummer biedt *DNK* drie interessante artikelen die de verwevenheid van kerk en theologie met politiek en samenleving tonen. Dit jaar is herdacht dat het tweehonderd jaar geleden was dat Albertus Christiaan van Raalte werd geboren. Hij behoorde tot de ‘vaders’ van de Afscheiding van de Nederlandse Hervormde Kerk in 1834 en volgende jaren, maar is in de Verenigde Staten vooral bekend als emigrantenleider en stichter van de stad Holland in Michigan. Hij stichtte er niet alleen een kerk, maar gaf ook vorm aan een hele samenleving. In het artikel over hem wordt aangeduid hoe hij in de loop der tijd in Nederland is herinnerd.

Het tweede artikel handelt over de eerste vrouwelijke studente in de theologie aan de Vrije Universiteit, Magda Stomps. Zij kon geen predikant worden in de Gereformeerde Kerken. Haar leven werd er niet minder intrigerend van. Ze promoveerde in Duitsland bij niemand minder dan Martin Heidegger, was vervolgens NSB-lid in de oorlog, ontliep na de bevrijding de rechtspleging en vertaalde in de jaren vijftig Bonhoeffers *Widerstand und Ergebung* in het Nederlands: een leven als een puzzel.

Nes Ammim is het onderwerp van het derde artikel. Deze kibboets reflecteert de naoorlogse wens niet meer te evangeliseren onder de joden, in het bijzonder in Israël. Christenen zouden alleen het vertrouwen van joden kunnen winnen door hand- en spandiensten te verlenen bij de opbouw van dat jonge land. De kibboets Nes Ammim was een internationale onderneming, en is in Nederland een begrip geworden in de joods-christelijke betrekkingen. Voor het zover was, hadden de initiatiefnemers een lange weg afgelegd van het afleggen van eigen christelijke of kerkelijke desiderata naar het zich voegen naar de voorwaarden van de Israelische samenleving.

In de rubriek Mengelwerk besteedt redactielid dr. Jasper Vree uitgebreid aandacht aan de Bibliografie van Nederlandse Protestantse Periodieken. En verder is dit nummer gevuld met een be-

hoorlijk aantal recensies, die u op de hoogte brengen van actuele publicaties op het gebied van de Nederlandse kerkgeschiedenis na 1800.

Dr. Vefie Poels is toegetreden tot de redactie en we heten haar op deze plaats hartelijk welkom – ze leverde in dit nummer reeds een recensie. Zij werkt op het onvolprezen Katholiek Documentatiecentrum als projectmedewerker voor de *Bibliografie van Katholieke Nederlandse Periodieken*, maar werkt momenteel hoofdzakelijk aan een biografie van kardinaal van Rossum.

Tot slot melden we in dit 75^e nummer van *DNK* graag dat ons tijdschrift van nummer 1 (oktober 1977) tot en met nummer 72 (juni 2010) digitaal beschikbaar is op www.digibron.nl